BJÄRRED REKREATION

DET VAR EN GÅNG..

Vy över Rekreationstorget - Portalen ses till höger, entrén till Rekreationsparken

Den amerikanske affärsmannen John Wanamaker som levde mellan 1838-1922 var en man som upplevde en förändringens tid. Han lär en gång ha sagt:

"People who cannot find time for recreation are obliged sooner or later to find time for illness."

Wanamaker levde i en ny tid och med det moderna samhällets framväxt fanns många möjligheter, men också nya behov av vila och rekreation. För dem som hade råd med det.

Att Wannamaker och Bjärreds historia var samtida är ingen slump. Bjärred var just en sådan plats som sådana som Wanamaker tog sin tillflykt till. För att vila.

Han själv föddes i en underutvecklad del på landsbygden i södra Philadelphia och hade en murare till far och en mor av bondesläkt. Han visste vad det var att arbeta hårt, samtidigt som han förstod hur viktigt vila var. Han dog som miljonär.

Det var en resa genom samhällsskikt och genom tid, men det moderna samhället ställde och ställer än idag höga krav på en biologisk varelse som i praktiken sett likadan ut i 100 000 tals år; långa och slitsamma arbetsdagar, fysiskt tungt eller stillasittande arbete. Intellektuellt högpresterande eller monotont rutinarbete. Wannamaker fick uppleva brytningens tid och reflekterade säkert om vad den innebar för honom, hans familj och samhället i stort. Idag tar vi däremot det moderna livet för givet.

Ständig press eller oskrivna regler att passa in i ett livsmönster. Vi blir alltmer tillgängliga och utsatta för ofrivillig stimuli. Tiden flyger iväg och världen krymper ner till en digital skärm.

Wannamakers ord står sig än idag och har visat sig högst relevanta.

Förslaget

Ett hållbart samhälle kräver ett liv i balans. Vi vet idag mer om samhällsbyggande än vid den tid då de stora stadsplanerna drogs upp ute i Europa.

Vi vet att om förutsättningarna för ett balanserat liv finns, så ökar chansen till ett välmående liv. För alla samhällsgrupper- kärnfamiljen, de ensamstående, barnen och de äldre. För de som oavsett sammanhang behöver paus från pressen i sina liv. Vi vet att en direkt närhet till en rekreativ plats från hemmet eller arbetsplatsen kommer att nyttjas.

Rekreation är vila eller stärkande miljöombyte för att återhämta krafter. En avkopplande aktivitet som främjar återhämtande av krafter såsom friluftsliv med motion, skogspromenader, fiske, jakt och bedrivande av idrott och sport. Ett självklart måste som vi lägger in i Bjärreds stadsutveckling lika självklart som alla andra krav och funktioner som förväntas i ett modernt liv.

Genom att erbjuda fler bostadstyper ökar vi möjligheten för fler att bo i Bjärred, vilket ökar inflyttning och omflyttning. Vi skapar attraktiva kvarter med gröna mellanrum och gator som inte kräver bilburen transport.

Stråk och noder för effektiv kollektivtrafik till pendlarna Vi möjliggör levande gatuplan för mindre butiker, lokaler och servicefunktioner som ger en trygg, levande och hållbar gatubild.

Vi skapar det Bjärred idag saknar; ett generöst publik Rekreationstorg med en allmän Rekreationspark för alla.

Förslaget Bjärred Rekreation tar sin utgångspunkt i Bjärreds historia som badort och utvecklar det vidare med dagens ögon. Vi tillför ytterligare rekreationsplatser, fler kvalitéer till de nya platserna samt stärker och binder samman de befintliga.

Bärred Rekreation tar hänsyn till biologisk mångfald, förbättrad luftkvalitet, dagvattenhantering, bullerdämpning, hållbara bostäder, rekreation och välbefinnande.

Bjärred visar vägen.

ÖVERSIKTSPLAN 2050

Bjärred Rekreation har förvaltat och utvecklat ortens sekellånga rekreationserbjudande av det **Blå havet**. Förslaget har förbättrat strandpromenaden som idag kopplar samman Långa Bryggan med Vikhög och det välkända Kaffehuset där man kan avnjuta kaffe från världens alla hörn.

Idag är det inte bara folk från Lund som kommer hit som förr i världen, utan idag pendlar även folk härifrån till Lund och Malmö för att arbeta. Man har förutom effektiva bussar, även pågatågen.

Bjärred är idag populärt för sitt moderna småstadsboende som kompletteras med generösa samhällsfunktioner utanför själva bostaden. Torg, grönområden, aktiva parker, bad- & lekplatser. Närhet till förskola och äldreboende möjliggör livets cykler. Det är ett hem att växa upp i och växa ur - och ändå bo kvar i Bjärred.

Portalen på **Rekreationstorget** är en naturlig mötesplats i Bjärred. Strax intill ligger **Busstorget** som samanbinds med dagens kommersiella centrum. Portalen är också en entré till **Rekreationsparken** med dess rika och varierade utbud av aktiviteter. Rekreationsparken löper generöst rakt ut i den skånska myllan med dess vidsträcka ängar och brukade åkrar- det **Gula Havet.**

Bjärred Rekreation erbjuder ett hem som ligger på en plats inbäddad i grönska. Ett **BLÅTT HAV** västerut. Ett **GULT HAV** österut. Ett torg med en portal som enar de båda och inbjuder till rekreation i en park.

TIDS- & UTBYGGNADSSTRATEGI

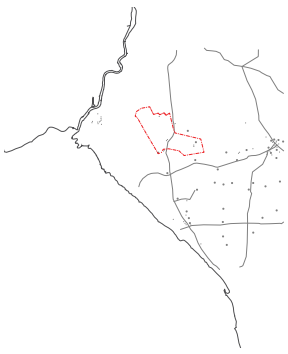

1820

Bjärred är en relativ **ung och anonym tätort** som innan 1900-talets början bestod mestadels av bondgårdar. Husen är av lantlig karaktär. Bjärred har också fina bevarade exempel på de sk. **gatehusen**. Husen beboddes av bla. jordlösa lantbruksarbetare och hantverkare längs de gamla landsvägarna mellan städerna.

Detta kommer snart att ändras när samhället börjar utvecklas i slutet av seklet och från närliggande Lund inåt landet **växer ett rekreationsbehov** fram som för alltid kommer att förändra Bjärred.

1910

Omgivet av det **Gula Havet**, de böljande åkermarkerna saknar det akademiska och borgerliga Lund havet och tankarna kring vatten, **Blå Havet**, som ett rekreationselement är rådande.

Hela det tidiga Bjärred byggs därmed upp kring **vattnets betydelse** för kropp och själ. En järnväg transporterar folk från Lund till Bjärred och blir en **stark identitetsbärare** åt Bjärred som **rekreationsort**.

Rekreation är något man är **stolt över** i Bjärred och gärna vill utveckla.

2018

Bjärred **växer som ort** i likhet med närliggande orter och samhällen. I takt med tillväxten vill man också bevara och förstärka de värden Bjärred har.

Man bjuder in till en arkitekttävling för att forma **framtidens stadsdel** i en outvecklad del av Bjärred. En stadsdel med **hög hållbarhetsprofil** och utveckla ortens **blå och gröna världen**.

Målet är att skapa en integrerad stadsdel som åter har rekreation i fokus.

2019-2023

PLANARBETE
Planprogram för området tas fram **under 2019-2021.**

Under två nästkommande **år 2022-2023** tas **Detaljplaner** fram för området.

UTBYGGNADSTAKT
~ 45 bostäder /år

2025-2035

FAS 1
Centrumkärnan byggs ut som första etapp. Här ryms **flerbostadshus, äldreboende, hotell, LSS boende och servicefunktioner.**

Rekreationstorget utvecklas tillsammans med en del av **Rekreationsparken**, den nya parken i kompensationsområdet och **Portalen** - Bjärreds mötesplats.

Busstorget byggs och **Västanvägen byggs om** för att klara den utökade kollektivtrafiken.
Behovet av föreskoleplatser gör att även den **nya förskolan** byggs i denna etapp.

2035-2040

FAS 2
En **fortsatt utbyggnad** sker av Småstadsgatuhusen samt byggs samtliga bostäder i **Radhuslängorna**.

Det **lilla centrala torget**, med verksamheter i bottenplanet, utvecklas.

2040-2045

FAS 3
Kvarvarande del av **Småstadsgatuhusen** byggs.
Nya typologier som **Engelska kvarteret, Gröna kvarteret och L-husen utvecklas.**
Resterande del av Rekreationsparken, fram till Otto Pers Gård, utvecklas.
En utsiktsplats byggs i den upprustade dammen i Rekreationsparken.
Även en **ny cykelkoppling** görs mellan södra delen och Borgebys Friluftsområde.
Första delen av **Norra Västkustvägen, utvecklas till stadsgata**, med en grön trädallée.

2045-2050

FAS 4
Löddesnäsvägen och området i Domedeljans södra del **förtätas med småhus.**
Småhus tillkommer med kvalitéer som närhet till naturreservatet Domedejlan.
Sista delen av Rekreationsparken byggs, med en **handelsträdgård** och **Kolonilotter** i öster. Här byggs även en **cykelväg** som kopplar samman norra och södra delen med varandra.
Resterande del av **Norra Västkustvägen**, utvecklas till stadsgata, med en grön trädallée.

OPTION-2050

FAS 5
Förslaget föreslår en **ytterligare exploatering** och utveckling av staden (denna fas är inte inräknad i ytsammanställningen).

Ett nytt område kallat Domedejlan byggs norr om Domedejlan mossen.

En förtätning föreslås även längs med Norra Västkustvägen, söder om Rekreationstorget.

BJÄRRED REKREATION

SITUATIONSPLAN 1:3000

0 20 50 100

SKALA 1:3000 (A1)

N

Bjärred Rekreation tar fasta på platsens tydliga programmering och indelning; med slätt som möter ort som möter hav. Vi förstärker och tydliggör denna kvalité och tillför viktiga rum som idag saknas.

(1) **Rekreationstorget** markerar entré mellan det Blå Havet (Öresund) och det Gula Havet (skånska slättens åkrar) å ena sidan, och entré mellan Borgeby och Bjärred å andra sidan. Hårt möter mjukt. Ort möter natur. Det är hjärtat i förslaget.

(2) **Rekreationsparken** ansluter till Rekreationstorget. Torgets hårdgjorda yta övergår i trä. En brygga. En inverterad "långa bryggan" som leder ut i parkens grönska och mot den skånska slätten. Parken är ett patchwork med inspiration från åkermarkerna. Här föreslås nya ankare som ger kvalitéer till både Borgeby och Bjärred. Ny som gammal invånare. Ung som äldre. Kafé, torgschack, boulebanor, utomhusgym, äventyrsbana för de små, odlingslotter för de äldre, belysta löpspår.

(3) **Ankare.** En aktivitetspunkt som drar folk från ett ställe till ett annat. Varje ankare erbjuder något för sinnena. Något att se. Smaka. Känna. Uppleva. Njuta av. Lära sig av. Upptäcka. Ibland samtidigt som i Kaffehuset eller Portalen. I förslaget binder vi samman dessa ankare på ett naturligt sätt för att förstärka dem. Där det idag saknas ankare föreslår vi ett ankare. Ankarna fungerar självständigt, men binds även samman i ett utbyggbart nätverk som aktiverar ortens gemensamma ytor.

(4) **Urbana pollinatörer** i form av våra vänner; djuren, de små och stora, erbjuds ekologiska korridorer som i stor utsträckning är obrutna. Växtlighet och grönska tar stor plats i förslaget och bebyggelsen definierar tydligt att ekologiska värden står högt i den framtida planeringen. Parker, grönstråk och öppna vattendrag kompletteras av odlingslådor i den enskilda trädgården. Generösa bostadsgårdar tillåter odlingar av grönsaker i växthus. Hållbara material i byggnaderna ger ett långsiktigt användande. En handelsträdgård i orten ger möjlighet att lära barnen plantera och få intresse för det gröna. En ständig närhet till det gröna ger respekt för naturen och förståelse för att ekologi, sociologi och ekonomi hänger ihop.

(5) **Förskolan** ligger längs med Löddesnäsvägen i direkt anslutning till Plommonskogens natur. En lugn coh skyddad plats.

(6) **Äldreboendet** är placerat centralt vid Rekreationstorget och busstorget för bra kommunikationer. Det är även beläget i direkt närhet till ett nytt grönt gång- och cykelstråk som leder till Plommonskogen och vidare ner till vattnet. På Rekreationstorget över gatan kan man spela gatuschack med familj och vänner eller boule strax intill i Rekreationsparken. Kvällar anordnas dans på dansbanan strax intill.

Grön- och Blåstruktur

- Tävlingsområde
- Befintliga Grönytor
- Nya Grönytor
- Blåstruktur
- Trädallé
- Sammanhängande ekokorridor
- Kompensationsområde

Gråstruktur

- Tävlingsområde
- Landsväg
- Nya dragning Landsväg
- Bilväg
- Gång- & cykelväg
- Regional Cykelled
- Ny Gång- & Cykelväg
- Gångstig
- Ny Gångstig

Kollektiva kommunikationer

- Tävlingsområde
- Befintlig busstrafik
- Ny Busslinje
- Busstorget

Ankare

- Tävlingsområde
- Gårdsbutik
- Vandring
- Utsikt
- Fågeltorn
- Ny brolänk
- Kaffehus
- Båtbrygga
- Simning
- Bad
- Strand
- Shopping
- Busstation
- Cykelparkering
- SPA
- Hotell/ kontorshotell
- Väntyta
- Äldreboende
- Mötesplats/Torg
- Restaurang
- Information
- Publik WC
- Utsiktsplasten
- Turistattraktion
- Kolonilott
- Odling
- Musikstudio
- Förskola
- Vindkraft
- Biologisk mångfald
- Löpning
- Park
- Sportaktiviteter

GATUSEKTIONER

0 5 10 20 30

SKALA 1:600 (A1)

N

Stadsgata - Västanvägen : Flerfilig stadsgata avsedd att förse den nya exploateringen med separata bussfiler för enkel framkomlighet för bussar, taxi och blåljus fordon. Separat cykelbana, samma läge som befintlig cykelbana. Gatan flankeras av två trottoarer och grönstråk med träd samt belysning.

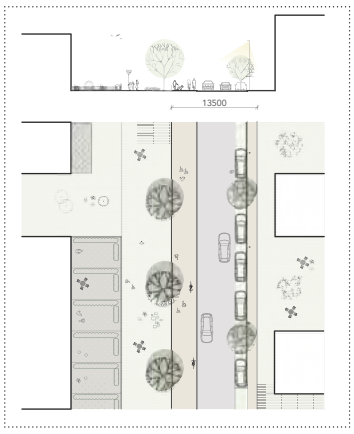

Lokalgata - Cykelgata: Mindre gata, med två filer för bilar, gatuparkering, samt trottoarer på varsin sida av vägbanan. En separat cykelbana kopplar samman befintliga cykelstråk.
Gatuparkeringen är försedd med armerad grön matta som filtrerar dagvattnet.

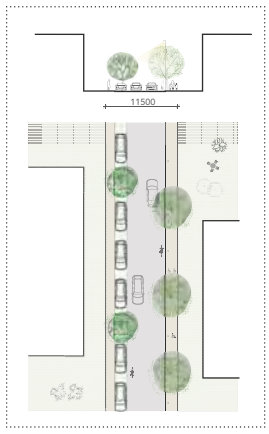

Lokalgata - Bostadskvarter: Mindre gata, med två filer för delad trafik; bilar och cyklar. En parkeringsfil samt trottoarer på varsin sida av vägbana. Gatuparkeringen är försedd med armerad grön matta som filtrerar dagvattnet.

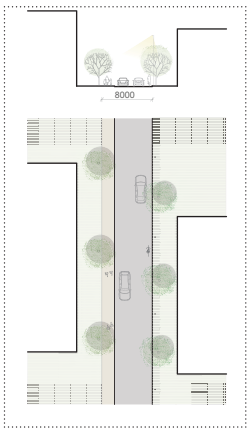

Gårdsgata: Mindre gata, med två filer för bilar och cyklar samt en separat trottoar. Vid mindre smågator utgår trottoar och trafik sker helt på de gåendes villkor.

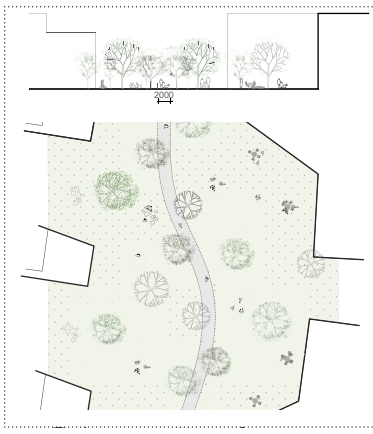

GC-kvarterstråk: Mindre smitvägar genom kvarteren. Tydliga riktningar underlättar att man genar genom kvarteren och ger gång och cykel en tidsfördel gentemot bil och buss- samtidigt som stråken är skyddade och i lugnare tempo.

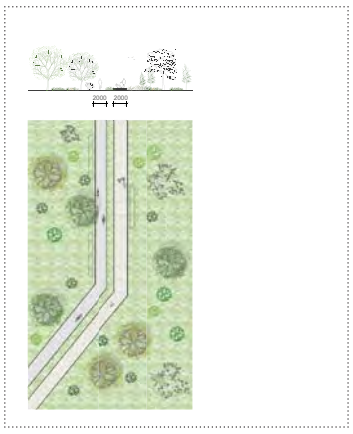

Parkstråk: Mindre stråk i den nya parkmiljö, Rekreationsparken. Cyklister har en egen bana för snabbare transport. Fotgängare har en något upplyft, men tillgänglig träbrygga som enklare låter rullstolsburna få komma närmare naturen. Bryggan anspelar till långa bryggan.

BJÄRRED REKREATION

◄

SMÅSTADSGATUHUSEN
Typologi: Flerbostadshus med lokaler i bottenplan
Upplåtelseform: Bostadsrätt/Hyresrätt
BYA: ~ 18 900 kvm **BTA:** ~ 65 700 kvm
Antal bostäder: ~ 770 st / 1 ROK, 2 ROK, 3 ROK, 4 ROK, 5 ROK.
Parkering löses inom kvarter.
Karaktär: Barnrika småbarnsfamiljer, moderna icke-traditionella familjer, kompisboenden, seniorboenden.
Kvalitéer: Stadsmässiga kvarter för ett mer anonymt liv. Variation i huskroppar, materialitet och höjder skapar en valfrihet för boenden. Levande gatuplan; närlivs, caféer och lättare matservering och butiker som kompletterar det privata boendet. En del kvarter har

Bostadskvarter med tydliga identiteter och varierade bostadstypologier

▲

RADHUSLÄNGORNA
Typlogi: Flerbostadshus
Upplåtelseform: Bostadsrätter
BYA: ~ 2500 kvm **BTA:** ~ 5000 kvm
Antal lägenheter: ~ 52 st / 5 ROK.
Parkering löses inom kvarter.
Karaktär: Barnrika småbarnsfamiljer, moderna icke-traditionella familjer, kompisboenden.
Kvalitéer: Lämpligt kvarter för olika upplåtelseformer. Direkt närhet till idrottsanläggningar, parklek & Plommonskogen. Öppna, skyddade ytor intill huskropparna. Goda parkeringsmöjligheter.

YTSAMMANSTÄLLNING

Ytberäkningen nedan inkluderar Bygdehusen, 19 extra bostäder som kan räknas utöver tävligsprogrammets kravställning av antal bostäder.

	BYA	BTA	ANTAL BOSTÄDER
SMÅSTADSGATUHUSEN (Inklusive ÄLDREBOENDE 36 bostäder, BYA ~1000 m²· i 3 plan)	~ 18900 m²	~ 65700 m²	~ 770 stycken
RADHUSLÄNGORNA	~ 2500 m²	~ 5000 m²	~ 52 stycken
ENGELSKA KVARTERET	~ 4800 m²	~ 14400 m²	~ 95 stycken
L-HUSEN	~ 2500 m²	~ 8800 m²	~ 70 stycken
GRÖNA KVARTERET	~ 4100 m²	~ 8300 m²	~ 92 stycken
BYGDEHUSEN	~ 2900 m²	~ 5500 m²	~ 24 stycken
FÖRSKOLAN	~ 1000 m²	~ 2000 m²	
TOTALT	~ 36700 m²	~ 109700 m²	~ 1103 stycken

GRÖNA KVARTERET
Typologi: Enfamiljshus/Flerbostadshus
Upplåtelseform: Äganderätt/Bostadsrätt
BYA: ~ 4100 kvm **BTA:** ~ 8300 kvm
Antal lägenheter: ~ 92 st / 1 ROK, 2 ROK, 3 ROK, 4 ROK, 5 ROK
Parkering löses inom kvarter.
Karaktär: Singelhushåll, barnfamiljer, moderna icke-traditionella familjer, kompisboenden, hushåll med medelålders & seniora personer.
Kvalitéer: **"**Grönt" kvarter med eko profil. Bostadshusen är byggda miljöriktigt och har solpaneler, stora grönytor med upptagning av dag vatten. På gårdarna finns odlingsbänkar och växthus för året runt odling samt generösa cykelförråd för alla boende.

▼

ENGELSKA KVARTERET ▲
Typologi: Radhus
Upplåtelseform: Äganderätt/Bostadsrätt
BYA: ~ 4800 kvm **BTA:** ~ 14 400 kvm
Antal bostäder: ~ 95 st / 5 ROK
Parkering löses inom kvarter.
Karaktär: Små- & tonårsfamiljer, medelålderspar, egenföretagare.
Kvalitéer: Lugnt kvarter med sluten karaktär. Fin miljö att vistas i med blomsterträdgårdar, smitvägar mellan tegelhusen och "cottage" känsla i tegelarkitekturen.

◄

L-HUSEN
Typlogi: Flerbostadshus i L-formation
Upplåtelseform: Bostadsrätt/Hyresrätt
BYA: ~ 2500 kvm **BTA:** ~ 8800 kvm
Antal bostäder: ~ 70 st / 3 ROK, 4 ROK, 5 ROK
Parkering löses inom kvarter.
Karaktär: Barnrika småbarnsfamiljer, moderna icke-traditionella familjer, kompisboenden.
Kvalitéer: Lämpligt kvarter för olika upplåtelseformer. Direkt närhet till idrottsanläggningar, parklek & grönområden. Öppna, skyddade ytor intill huskropparna. Goda parkeringsmöjligheter.

BJÄRRED REKREATION

SEKTION PORTALEN 1:400

REKREATIONSTORGET PORTALEN REKREATIONSPARKEN

PLANUTSNITT PORTALEN 1:400

GARAGE
Integrerade i bostadskvarteren med upplyfta bostadsgårdar.

GRÖNA TAK

GRÖNA GÅRDAR
Infiltrering av dagvatten.

ÄLDREBOENDE

SYNLIGGÖRA ÄLDRE

Vy över Rekreationstorget, där rondellen är belägen idag.

BUSSTORGET
Prioriterad kollektivtrafik, gång- och cyckel

PORTALEN

PRIORITERAD GC-TRAFIK

AKTIVA BOTTENPLAN